

Accountantsverslag 2017

Gemeente Zwijndrecht

29 juni 2018

BDO

Aan de raad van de gemeente
Zwijndrecht
T.a.v. mevrouw N. Kanters
raadsgriffier
Postbus 15
3300 AE Zwijndrecht

Rotterdam 29 juni 2018
Kenmerk: MS/MF/RA9346

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2017 van gemeente Zwijndrecht (hierna te noemen 'gemeente') gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging d.d. 18 april 2018, ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2017. In dit verslag hebben we de belangrijkste bevindingen en conclusies van de jaarrekeningcontrole opgenomen.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de ambtelijke organisatie. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders.

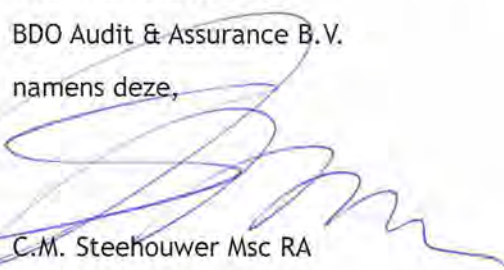
Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning, zeker wanneer sprake is van een eerste jaar dat wij met elkaar te maken hebben. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van de gemeente bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle.

Wij hopen u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Met vriendelijke groet,

BDO Audit & Assurance B.V.

namens deze,

C.M. Steehouwer Msc RA

Ter informatie: De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudspagina interactief. Aan de hand van de menustructuur kan door het document genavigeerd worden. Via een klik op het BDO-logo gaat u steeds één stap terug in de menustructuur totdat u uiteindelijk weer in het hoofdmenu (de inhoudsopgave) uitkomt.

Inhoudsopgave

Gemeente Zwijndrecht

1. Dashboard accountantscontrole

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

3. Resultaat en financiële positie

4. Belangrijkste bevindingen

Bijlagen

1. Dashboard accountantscontrole

Gemeente Zwijndrecht

Strekking controleverklaring	Top 4 aandachtspunten voor 2018	Resultaat 2017															
- De jaarrekening 2017 is getrouw en rechtmatig. - Wij hebben geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage. - De WNT is nageleefd. - Jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening. - Ongecorrigeerde controle verschillen blijven onder de goedkeuringstolerantie. - De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.	- Nadere analyse van soft- en hard controls controls binnen de processen van de gemeente. - Vertaling van aanwezige soft- hard controls naar IC-plan en uitvoering van de verbijzonderde interne controle binnen de gemeente (aantallen, risico's, werkzaamheden) - Opzetten van een verhuuradministratie - Actualiseren van de nota waardering en afschrijvingsbeleid	- Het saldo van baten en lasten (voor mutaties reserves) vertoont voor 2017 een positief resultaat (€ 8,3 mln. i.p.v. een tekort van € 3,3 mln. volgens de begroting). Na mutaties reserves is het resultaat € 5,3 mln. - Overschot wordt met name veroorzaakt door winstneming Bakestein en vermindering van verliesvoorzieningen grondexploitatie. - De gemeente heeft een uiteenzetting van het gerealiseerde resultaat opgenomen in de jaarrekening: 'Toelichting op het overzicht van baten en lasten' op pagina 163 tot en met 168.															
Belangrijkste bevindingen	Ontwikkeling grondexploitatie	Uw financiële positie vergeleken															
- Voor een totaal van € 243.857 zijn investeringen ten onrechte niet geactiveerd. - Twee contracten zijn onterecht niet Europees aanbesteed voor € 72.578 (rechtmatigheidsfout) - Gemeente heeft een vordering opgenomen op de belastingdienst van € 3.352.182 waarover in 2018 de Hoge Raad een uitspraak zal doen of deze terecht is. - Er zijn enkele (administratieve) correcties doorgevoerd voor de grondexploitatie Euryza op basis van nieuwe afspraken met externe partijen. - De samenwerking is constructief en plezierig verlopen.	- Voor grondexploitatie Bakestein heeft een tussentijdse winstrealisatie plaatsgevonden van € 4,6 mln. - Totale omvang verliesvoorziening grondexploitatie is met € 870.000 afgenomen t.o.v. 2016. - Door recente ontwikkelingen (allonge bij ontwikkelovereenkomst) rond Euryza is de verwachting van het totale verlies op het project Euryza onvoorspelbaarder geworden. - De gemeente hanteert een conservatieve maar acceptabele wijze van schatten van de verliesvoorzieningen.	Schuldquote van de gemeente is relatief hoog, neemt wel af. Solvabiliteitsratio is lager dan gemiddeld. <table border="1"> <caption>Netto schuldquote</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Gemeente</th> <th>Gemid. NL</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2014</td> <td>105,8%</td> <td>60,0%</td> </tr> <tr> <td>2015</td> <td>90,1%</td> <td>55,0%</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>94,5%</td> <td>52,0%</td> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>102,0%</td> <td>50,7%</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Gemeente	Gemid. NL	2014	105,8%	60,0%	2015	90,1%	55,0%	2016	94,5%	52,0%	2017	102,0%	50,7%
Jaar	Gemeente	Gemid. NL															
2014	105,8%	60,0%															
2015	90,1%	55,0%															
2016	94,5%	52,0%															
2017	102,0%	50,7%															

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Gemeente Zwijndrecht

2.1 De jaarrekening is getrouw

2.2 De jaarrekening is rechtmatig

2.3 Gecorrigeerde fouten

2.4 Top 5 aandachtspunten 2018

2.1 De jaarrekening is getrouw

Gemeente Zwijndrecht

De jaarrekening
2017 is getrouw

Naast de geconstateerde en verwerkte controleverschillen, zijn tijdens onze controle de volgende resterende controleverschillen geconstateerd.

Resterende, niet-verwerkte controleverschillen 2017 getrouwheid

Nummer	Omschrijving	Betreft post/toelichting	Fouten	Onzekerheden
1	Niet geactiveerde investeringen met maatschappelijk nut	Materiële vaste activa	€ 243.857	€ 0
	Totaal		€ 243.857	€ 0
	Materialiteit (1% voor fouten / 3% voor onzekerheden)		€ 1.295.000	€ 3.885.000
	Performance materialiteit (65% van de materialiteit)		€ 841.750	€ 2.525.250
	Door de raad vastgestelde rapporteringstolerantie		€ 50.000	€ 50.000

Wij hebben het college verzocht om deze controleverschillen te corrigeren. Het college heeft gemotiveerd aangegeven waarom zij het resterende verschil niet heeft verwerkt en dat zij van oordeel is dat deze post niet materieel is voor de jaarrekening als geheel. Dit verschil en de analyse van de impact zal nog door u worden bevestigd in de bevestiging bij de jaarrekening.

Wij concluderen eveneens dat het resterende niet-verwerkte controleverschil zowel individueel als gezamenlijk niet materieel is voor de jaarrekening als geheel en hebben derhalve een goedkeurende verklaring verstrekt met betrekking tot de getrouwheid. Een goedkeurende verklaring met betrekking tot de getrouwheid betekent dat de jaarrekening 2017 een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva per 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor Provincies en Gemeenten.

1.

2.1 De jaarrekening is getrouw

Gemeente Zwijndrecht

De jaarrekening
2017 is getrouw

1. Materiële vaste activa

De gemeente heeft enkele investeringen die duurzaam zijn en tevens op basis van de bepalingen van de Nota waarderings- en afschrijvingsbeleid van de gemeente Zwijndrecht geactiveerd moeten worden, niet geactiveerd. Alle investeringen met een verkrijgingsprijs > € 10.000 dienen geactiveerd en de komende jaren afgeschreven te worden. Voor 8 investeringen hebben wij vastgesteld dat niet aan de eigen activeringsgrens is voldaan voor een totaal van € 243.857. Dit betekent voor de jaarrekening 2017 dat de lasten voor dit bedrag te hoog zijn.

2.2 De jaarrekening is rechtmatig

Gemeente Zwijndrecht

De jaarrekening is rechtmatig.

Naast de geconstateerde en verwerkte controleverschillen, zijn tijdens onze controle de volgende resterende controleverschillen geconstateerd.

Resterende, niet-verwerkte controleverschillen 2017 rechtmatigheid

Nummer	Omschrijving	Betreft post/toelichting	Fouten	Onzekerheden
1	Niet geactiveerde investeringen met maatschappelijk nut	Materiële vaste activa	€ 243.857	€ 0
2	Europese aanbestedingen	Inkopen goederen en diensten	€ 72.578	€ 0
	Totaal		€ 316.435	€ 0
Materialiteit (1% voor fouten / 3% voor onzekerheden)			€ 1.295.000	€ 3.885.000
Performance materialiteit (65% van de materialiteit)			€ 841.750	€ 2.525.250
Door de raad vastgestelde rapporteringstolerantie			€ 50.000	€ 50.000

Wij concluderen dat de controleverschillen met betrekking tot de rechtmatigheid zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en hebben derhalve een goedkeurende verklaring verstrekt met betrekking tot rechtmatigheid. Een goedkeurende verklaring met betrekking tot rechtmatigheid betekent dat de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen en in overeenstemming zijn met de relevante wet- en regelgeving.

2.2 De jaarrekening is rechtmatig

Gemeente Zwijndrecht

Toelichting onrechtmatig- heden

Kredietoverschrijdingen in het kader van begrotingsrechtmatigheid

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid hebben wij tevens de lastenoverschrijdingen op investeringskredieten getoetst om vast te stellen of de gerealiseerde uitgaven binnen de door de gemeenteraad geautoriseerde begroting zijn gebleven. Uit deze analyse blijkt dat op diverse investeringskredieten sprake is van een overschrijding van de door de gemeenteraad vastgestelde investeringskredieten.

Ten aanzien van de afgesloten kredieten ultimo 2017 blijkt dat enkele kredieten voor kleinere bedragen (enkele duizenden Euro's per toegewezen krediet) overschreden worden voor een totaal van € 61.000 (op individueel niveau). In de bijlagen van de jaarstukken is hiervan een overzicht gepresenteerd. De kredieten op programmaniveau worden niet overschreden (zie pagina 197 van de jaarstukken). Het college van de gemeente verzoekt de gemeenteraad via de jaarstukken de kredieten bij te ramen, af te ramen (af te sluiten) of mee te nemen naar begrotingsjaar 2018. Deze (individuele) overschrijdingen van de kredieten tellen niet mee voor ons rechtmatigheidsoordeel.

Aanbestedingen

In het kader van de rechtmatigheidscontrole hebben wij de juiste toepassing de Europese aanbestedingsrichtlijnen gecontroleerd aan de hand van een zogenaamde inkoopanalyse. Naar aanleiding van deze inkoopanalyse hebben wij lasten uit hoofde van een aantal contracten als onrechtmatig meegewogen in ons oordeel voor een totaal van € 72.578:

- Contract inzake het leveren van brandstof voor € 66.627
- Contract voor rioolreiniging en inspectie voor € 5.951

De gemeente neemt inhuur van projectmanagement af van de gemeente Dordrecht. Wij adviseren de gemeente de governancestructuur voor de wijze hoe het toezicht is vormgegeven op deze regionale samenwerking duidelijker vast te leggen.

Rechtmatigheidsfouten in de gebundelde uitkeringen Participatiewet

De uitvoering van de Participatiewet is gedelegeerd aan de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) onderdeel van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD). De fouten die geconstateerd worden in de verstrekte uitkeringen tellen voor de gemeente alleen mee voor de SiSa-bijlage (indien de omvang boven de rapporteringstolerantie van € 125.000 is). Zie hiervoor onderdeel SiSa.

2.2 De jaarrekening is rechtmatig

Gemeente Zwijndrecht

Begrotingsrechtmatigheid

Lastenoverschrijdingen in het kader van begrotingsrechtmatigheid

In totaal heeft uw gemeente circa € 124,7 miljoen aan lasten begroot na wijziging, tegenover circa € 117,9 miljoen aan werkelijke lasten in 2017. Dit is in totaal een onderschrijding van 6,8 miljoen (5,5%). Aan baten had uw gemeente een bedrag van € 121,4 miljoen begroot na wijziging, tegenover € 126,1 miljoen aan werkelijke baten in 2017. In totaal gaat het om een hogere realisatie van baten van € 4,7 miljoen (3,9%). Naast het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten kent een gemeente ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. In 2017 is er per saldo circa € 3,0 miljoen aan de reserves toegevoegd zodat het gerealiseerde resultaat € 5,3 miljoen positief bedraagt.

De gemeenteraad autoriseert de begroting en stelt de kaders voor het college vast. Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid binnen de gestelde begroting. Begrotingsafwijkingen dienen tijdig gesignaleerde en gerapporteerd te worden aan de gemeenteraad. Bij begrotingsoverschrijdingen die niet gedurende het jaar zijn voorgelegd aan de gemeenteraad is formeel sprake van een onrechtmatigheid. Echter hoeven deze overschrijdingen niet altijd te worden meegewogen in het accountantsoordeel bijvoorbeeld indien de overschrijding geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerd opbrengsten of overschrijdingen bij open-einde regelingen. In de jaarstukken 2017 wordt een analyse gemaakt van de overschrijdingen op programmaniveau in de paragraaf begrotingsrechtmatigheid (pagina 193 tot en met 196). De overschrijdingen van de lasten worden gecompenseerd met hogere baten op programmaniveau. Er is derhalve geen sprake van onrechtmatige overschrijdingen van de lasten op programmaniveau.

2.3 Gecorrigeerde fouten

Gemeente Zwijndrecht

Overzicht gecorrigeerde fouten

Naast de geconstateerde en verwerkte controleverschillen, zijn tijdens onze controle de volgende resterende controleverschillen geconstateerd.

Resterende, niet-verwerkte controleverschillen 2017 getrouwheid				
Nummer	Omschrijving	Betreft post/toelichting	Fouten	Onzekerheden
1	Winstneming Bakestijn ten onrecht als kosten verantwoord	Baten en lasten	4.569.986	0
2	Winstneming Bakestijn ten onrechte dubbel als opbrengst	Baten en lasten	-4.569.986	0
3	Correctie overlopende passiva - ontvangen subsidies	Overlopende passiva	52.288	0
4	Svn Rekening courant verkeerd gepresenteerd in balans	Financiele vaste activa	-898.000	0
5	Svn Rekening courant verkeerd gepresenteerd in balans	Uitzettingen	898.000	0
6	Overlopende passiva moet overlopende activa zijn	Overlopende activa	646.000	0
7	Overlopende passiva moet overlopende activa zijn	Overlopende passiva	-646.000	0
Totaal			52.288	0
Materialiteit (1% voor fouten / 3% voor onzekerheden)			€ 1.295.000	€ 3.885.000
Performance materialiteit (65% van de materialiteit)			€ 841.750	€ 2.525.250
Door de raad vastgestelde rapporteringstolerantie			€ 50.000	€ 50.000

De gemeente heeft bovenstaande correctieposten in de definitieve jaarstukken gecorrigeerd. De gemeente heeft voor aanvang van onze controle al zelf enkele correctieposten op de concept jaarstukken kenbaar gemaakt die samen met onze bevindingen gecorrigeerd moesten worden. Deze correctieposten maken geen deel uit van dit overzicht. Dit betreffen alleen de correctieposten die op basis van de accountantscontrole zijn gecorrigeerd.

2.4 Top 4 aandachtspunten voor 2018 1/2

Gemeente Zwijndrecht

Inleiding

Naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2017 hebben wij een aantal bevindingen en aanbevelingen over het afgelopen boekjaar weergegeven. Daarnaast willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, de volgende top 4 van aandachtspunten voor het komende jaar benoemen.

1. Soft- en hard controls

Nadere analyse van soft- en hard controls

Wij hebben in de managementletter n.a.v. de interim controle 2017 beschreven dat de processen van uw gemeente weinig zichtbare interne beheersingsmaatregelen bevatten waarvan wij gebruik kunnen maken voor onze controle. Dit betekent dat meer gegevensgerichte werkzaamheden (controle van brondocumentatie) door zowel de gemeente als door de accountant uitgevoerd moeten te worden. In gesprekken die wij hebben gevoerd met de ambtelijke organisatie van de gemeente blijkt dat de gemeente naast hard controls ook gebruik maakt van soft controls. Inmiddels is een eerste gesprek geweest om hier verdere verdieping in aan te brengen en het geheel van hard- en soft controls in evenwicht te brengen wat zowel voor u als voor ons een meerwaarde zal hebben voor de beheersing en jaarrekeningcontrole.

2. Aanpassen VIC

Vertaling soft controls naar verbijzonderde interne controle (VIC)

Naar aanleiding van de uitgevoerde beoordeling van de soft en hard controls zoals aanwezig bij de gemeente zal het IC-plan voor de uitvoering van de VIC moeten worden herzien, zodat op de focuspunten wordt gecontroleerd en waar nodig aanvullend gegevensgerichte detailcontroles plaatsvinden als sluitstuk van de interne beheersorganisatie. Onderdeel hiervan is ook het uitgevoerde deelwaarnemingen en de spreiding en documentatie hiervan in de organisatie.

3. Verhuuradministratie

Verhuuradministratie

Ten aanzien van de verhuuradministratie hebben wij de volgende opmerkingen:

- Volledigheid van het objectenbestand is (nog) niet gewaarborgd door ontbreken van controles (aansluiting met BAG, Kadaster, activa etc.).
- Procedures voor mutaties in de verhuuradministratie zijn niet beschreven.
- De gemeente heeft geen richtlijnen voor de bepaling van de huurprijs, zodat het risico bestaat dat de huurprijs niet in overeenstemming is met de Wet Markt en Overheid.

2.4 Top 4 aandachtspunten voor 2018 2/2

Gemeente Zwijndrecht

Inleiding Naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2017 hebben wij een aantal bevindingen en aanbevelingen over het afgelopen boekjaar weergegeven. Daarnaast willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, de volgende top 4 van aandachtspunten voor het komende jaar benoemen.	3. Verhuuradministratie (vervolg)	• Vastgestelde verhuurprijs lijkt niet gecontroleerd te worden (geen IB-maatregel opgenomen voor vaststelling juistheid huurtarief in procesbeschrijving) • Gemeente Zwijndrecht voert geen leegstandscontroles uit. Voor uitvoering van de jaarrekeningcontrole zijn door ons aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd om het risico te mitigeren dat de jaarrekening een materiele fout bevat. Voor 2018 adviseren wij u het proces te analyseren en aan te passen zodat volledigheid van de opbrengsten gewaarborgd is.
	4. Actualiseren nota waarderings- en afschrijvingsbeleid	Actualiseren nota waarderings- en afschrijvingsbeleid Tijdens de uitvoering van de jaarrekeningcontrole heeft de controle van de materiële vaste activa enige tijd in beslag genomen. De gemeente beschikt over een nota waarderings- en afschrijvingsbeleid waarin alle regels van de gemeente (goedgekeurd door de gemeenteraad) zijn opgenomen ten aanzien van activeren en afschrijven van de investeringen. In de praktijk blijkt dat de gemeente op enkele punten reeds afwijkt van de nota. De afwijkingen zijn eerder goedgekeurd door de gemeenteraad. Deze wijzigingen betreffen onder andere het toepassen van een restwaarde voor gebouwen en het aanpassen van de afschrijvingstermijn voor investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut (in 30 jaar afgeschreven i.p.v. verschillende termijnen die in de nota worden genoemd). In de nieuwe nota kunnen dan ook de (beleids)uitgangspunten opgenomen worden hoe wordt omgegaan met (groot) onderhoud. Een voorbeeld hiervan is het asfalteren van wegen. Op basis van de uitgaven (factuurspecificatie) is het lastig te bepalen wanneer dit als groot onderhoud moet worden gezien, dan wel als een investering. Wij adviseren u het afwegingskader dat de gemeente hiervoor toepast vast te leggen in de nieuwe nota. In de nieuwe nota kan ook een nieuw bedrag opgenomen worden als activeringsgrens en kan uitgewerkt worden of de gemeente kiest voor een componentenbenadering en kan voor de reeds bestaande activa worden beoordeeld in hoeverre deze nog voldoet aan de nieuwe bepalingen (correcties ten aanzien van boekwaarde van de materiële vaste activa).

3. Resultaat en financiële positie

Gemeente Zwijndrecht

3.1 Resultaat 2017

3.2 Uw financiële positie vergeleken

3.1 Resultaat 2017

Gemeente Zwijndrecht

Resultaat 2017
ten opzichte van
de gewijzigde
begroting
bedraagt
€ 5,8 miljoen

Het resultaat van gemeente Zwijndrecht over het jaar 2017 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 5.760.000 voordelig. In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

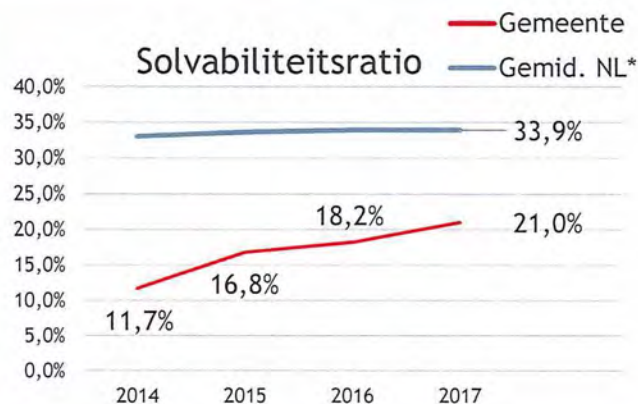
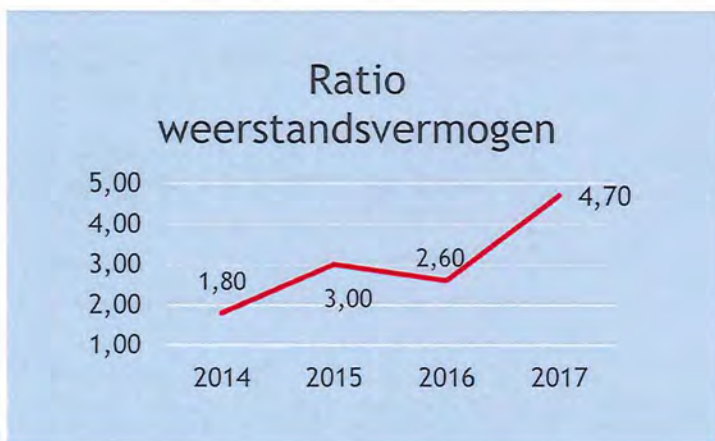
Overzicht van baten en lasten 2017

(alle bedragen in € '000)	Gewijzigde begroting	Resultaat 2017	Δ	Δ in %
Programma 1 Jeugd en Onderwijs	-13.070	-12.992	78	-1%
Programma 2 Welzijn en Zorg	-12.555	-11.907	648	-5%
Programma 3 Cultuur, Sport en Recreatie	-2.926	-2.798	128	-4%
Programma 4 Veiligheid	-2.974	-2.995	-21	1%
Programma 5 Economie en Arbeidsmarkt	-13.339	-13.160	179	-1%
Programma 6 Bestuur en Dienstverlening	-4.869	-4.301	568	-12%
Programma 7 Wonen en Bouwen	-5.422	-5.018	404	-7%
Programma 8 inrichting van de gemeente	-1.400	6.855	8.255	-590%
Programma 9 Openbaar gebied	-11.269	-10.208	1.061	-9%
Programma 10 Financiën	-857	-676	181	-21%
Algemene dekkingsmiddelen	76.726	76.736	10	0%
Overhead	-11.365	-11.276	89	-1%
Saldo van baten en lasten	-3.320	8.260	11.580	-349%
Onttrekkingen reserves	6.509	8.648	2.139	25%
Dotatie aan reserves	3.667	11.626	7.959	68%
Resultaat	-478	5.282	5.760	-1205%

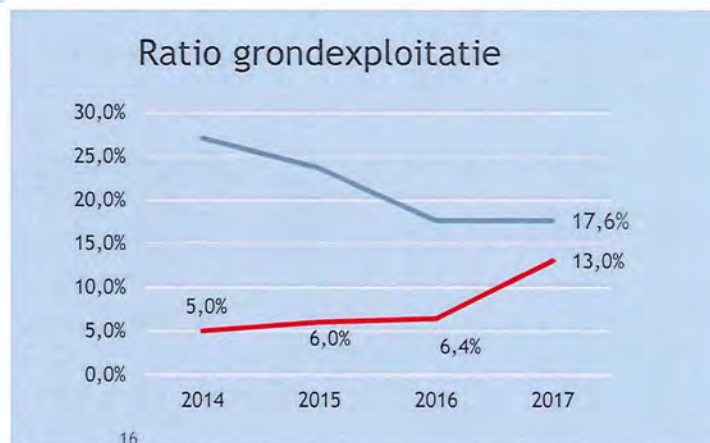
Het resultaat 2017 wijkt veel af van de totale begrote lasten (na wijziging) door de omslag van verlies naar een groot positief saldo. Op basis van onze ervaringsnorm bij gemeenten is een afwijking van 2-3 % inherent aan een complex begrotingsproces. Een analyse van het bedrag van € 5,76 mln. is opgenomen op pagina 163 tot en met 168 van de jaarstukken van de gemeente.

3.2 Uw financiële positie vergeleken

Gemeente Zwijndrecht

* De bron voor de gemiddelden NL betreft het gemiddelde voor gemeenten in de categorie van 25.000 - 50.000 inwoners volgens het dashboard op www.waarstaatjegemeente.nl

3.2 Uw financiële positie vergeleken

Gemeente Zwijndrecht

Financiële
positie: positieve
trend ingezet

Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Weerstandsvermogen gemeente Zwijndrecht is ruim voldoende

In de paragraaf weerstandsvermogen heeft het college een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bedraagt volgens deze paragraaf € 30,9 miljoen. In het weerstandsvermogen ultimo 2017 is geen bedrag meegeteld van vrij aanwendbare bestemmingsreserves. In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de relevante risico's benoemd. De gemeente Zwijndrecht heeft op basis van interne berekeningen het totale bedrag aan risico's waaraan de organisatie is blootgesteld bepaald op € 6,5 miljoen. Het weerstandsvermogen van de gemeente Zwijndrecht is ruim voldoende te noemen.

Solvabiliteit en netto-schuldquote

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2017 20%. Voor de solvabiliteit geldt dat hoe hoger dit percentage is, hoe beter de gemeente in staat is om haar verplichtingen op lange termijn te voldoen. De solvabiliteit van de gemeente Zwijndrecht ligt ruim onder het landelijk gemiddelde over de jaren 2014 tot en met 2016 voor gemeenten in de categorie tussen de 25.000 tot 50.000 inwoners.

De netto schuldquote (gecorrigeerd voor verstrekte geldleningen) bedraagt 102%. De netto-schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en de hoogte van de investeringen uit het nabije verleden.

De solvabiliteit laat een licht positieve ontwikkeling zien ten opzichte van voorgaande jaren, maar blijft nog achter bij vergelijkbare gemeenten. De netto-schuldquote verslechtert afgelopen jaar weer en ligt ver boven het gemiddelde van vergelijkbare gemeenten.

3.2 Uw financiële positie vergeleken

Gemeente Zwijndrecht

Financiële
positie: positieve
trend ingezet

Ratio

Voor de ratio grondexploitatie geldt dat hoe lager deze is, hoe beter. De ratio grondexploitatie van de gemeente Zwijndrecht is relatief laag, maar neemt wel toe doordat de grondpositie (de waarde van de grond) ten opzichte van de totale baten hoger wordt. De ratio is beter dan het landelijk gemiddelde van gemeenten.

grondexploitatie

4. Belangrijkste bevindingen

Gemeente Zwijndrecht

4.1 Schattingsposten

4.2 Ontwikkeling grondexploitaties

4.3 Vordering op Belastingdienst

4.4 Sociaal domein

4.1 Schattingsposten (1/2)

Gemeente Zwijndrecht

Inschaling schattingsposten

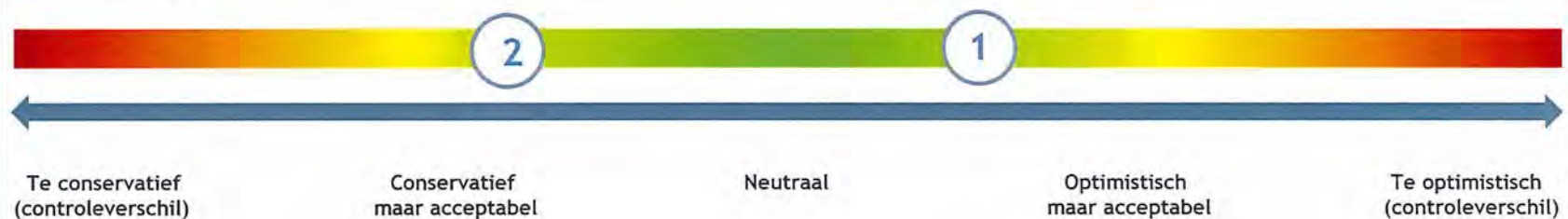
Inherent aan het opmaken van een jaarrekening, is dat er schattingen gemaakt moeten worden. Bepaalde schattingen zijn van bijzonder belang door hun invloed op de jaarrekening en de waarschijnlijkheid dat toekomstige gebeurtenissen significant afwijken van de verwachtingen van het management.

Een goed inzicht in de jaarrekening vereist kennis van deze posten. Als onderdeel van de controle hebben wij de aanvaardbaarheid van de schattingen getoetst. In het hierna opgenomen overzicht hebben wij van de jaarrekeningposten waaraan een belangrijke schatting ten grondslag ligt grafisch weergegeven op welke wijze wij de door het college gebruikte mate van prudentie inschalen. De schaal is daarbij van links naar rechts ingedeeld van (te) optimistisch naar (te) conservatief met de classificatie 'neutraal' in het midden.

De met cijfers weergegeven schattingsposten willen wij in het bijzonder onder de aandacht brengen. Per relevante schattingspost is na het grafische overzicht een tekstuele toelichting opgenomen.

Inschaling schattingsposten:

1. Waardering debiteuren
2. Waardering grondexploitaties

4.1 Schattingsposten (2/2)

Gemeente Zwijndrecht

Toelichting schattingsposten

1. Waardering debiteuren (voorziening dubieuze debiteuren: € 313.000)

De voorziening dubieuze debiteuren wordt bepaald op basis van de statische methode voor eigen debiteuren van de gemeente, waarbij afhankelijk van de achtergrond/soort van de debiteur en het aantal dagen dat het openstaande saldo oud is, wordt bepaald of deze opgenomen moet worden in de voorziening. De methodiek is overzichtelijk en goed toepasbaar voor de gemeente (relatief beperkt aantal debiteuren). De gemeente heeft tevens een vordering op de belastingdienst die niet is voorzien. Dit zien wij als optimistisch, maar aanvaardbaar (zie hoofdstuk 4.3).

Voor belastingdebiteuren wordt een voorstel ontvangen van Gemeentebelastingen en Basisinformatie (GBD) die de uitvoering van de gemeentelijke belastingtaken in mandaat uitvoert. De verantwoording van de GBD inclusief het debiteurenoverzicht en het deel dat in een voorziening opgenomen moet worden, wordt voorzien van een controleverklaring van de accountant. Voor de belastingdebiteuren wordt de dynamische methode toegepast (bepaling voorziening op basis van ervaringscijfers voor oninbaar).

2. Waardering grondexploitaties (€ 10.085.000)

De verliesvoorziening voor grondexploitaties wordt door de planeconoom berekend en beoordeeld door de controller grondbedrijf en investeringsprojecten. Wij hebben de volgende onderdelen van de totstandkoming van de verliesvoorziening getoetst:

- Parameters → gehanteerd rentepercentage is 2% (berekening rentepercentage 2017 is 1,89%) en is juist berekend. Voor kostenstijging wordt 2% gerekend, wat wij aanvaardbaar vinden. Voor opbrengstenstijging is 0% gehanteerd. Dit is conservatief maar gezien de situatie waarin de twee grootste grondexploitaties (Bakestein en Euryza) zich nu bevinden nog acceptabel.
- Grondopbrengsten → Met name voor de grondexploitaties van Bakestein (bedrijvenkavels) en Euryza (woningen) dienen nog grondverkoopplaatsen te vinden. Voor beide grondexploitaties verwijzen wij naar hoofdstuk 4.2. De grondopbrengsten zijn conservatief maar acceptabel ingerekend.
- Kosten → alle grondexploitaties bevinden zich wat betreft de realisatie van kosten in de eindfase. Alle kosten zijn nagenoeg gemaakt en de kosten die nog gerealiseerd moeten worden zijn goed in te schatten, omdat hier reeds lopende overeenkomsten aan ten grondslag liggen. Derhalve achten wij deze inschatting neutraal ingeschat.
- Fasering → Alleen de grondexploitaties voor Bakestein en Euryza zullen nog doorlopen tot 2021 en 2022. De andere twee grondexploitaties (Voorzieningencluster Heerjansdam en Onderdijkserijweg) lopen in 2019 respectievelijk 2018 af. De fasering van Bakestein uitgifte van 2,5 a 3 kavels per jaar lijkt optimistisch omdat al meer dan 2/3 van de kavels is verkocht en in 2017 dit aantal niet is gehaald. De fasering van Euryza lijkt neutraal ingeschat omdat moeilijk is in te schatten met welke snelheid alle bouwblokken zullen worden gebouwd en verkocht zullen worden (blok A en B zijn reeds verkocht, C tot en met M nog niet). Derhalve neutraal tot optimistisch ingeschat.

4.2 Ontwikkeling grondexploitaties (1/3)

Gemeente Zwijndrecht

Toelichting schattingsposten

Actualisatie en bijstelling grondexploitaties

De grootste balanspost met betrekking tot onderhanden projecten betreft de voorraden (grondexploitatie). Door de invloed van de parameters (zoals kostenstijgingen, fasering, druk op verkoopprijzen, rente-effecten) die bepalend zijn voor de in de toekomst te realiseren opbrengsten hebben wij bij onze controle de grondexploitaties diepgaand gecontroleerd.

De risico's voor de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot drie P's:

- **Planning:** is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt? Immers, de marktbehoefte bepaalt welke projecten op welk moment te realiseren zijn.
- **Programmering:** in de afgelopen jaren hebben economische ontwikkelingen geleid tot belangrijke wijzigingen in vooral de woningbehoefte. Is er een kritische analyse van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavel appartementen, etc.) in de projecten in relatie tot de huidige marktvraag in de gemeente?
- **Prijs:** inherent gevolg van de economische crisis is dat de verkoopprijzen van woningen en dus van grond onder druk staan. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd, rekening houdend met het risico dat gronden later of in het geheel niet worden afgenomen?

Deze drie P's zijn tijdens de jaarrekeningcontrole besproken met uw medewerkers. Tijdens deze gesprekken zijn de uitgangspunten kritisch besproken. De grondexploitaties zijn met deze uitgangspunten per 31 december 2017 geactualiseerd. Tevens is getoetst of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze zijn gewaardeerd en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening moet worden getroffen. Voor de toetsing van het schattingsproces rond de bepaling van de grondexploitatieberekeningen zie hoofdstuk 4.1.

Ultimo 2017 is een verliesvoorziening grondexploitaties gevormd voor een bedrag van € 10.085.000 (gebaseerd op de berekening van de eindwaarden). Vorig jaar bedroeg de voorziening € 10.955.000. Drie van de vier grondexploitaties van de gemeente Zwijndrecht zijn verliesgevend:

1. Euryza € 8.200.000
2. Voorzieningcluster Heerjansdam € 1.285.000 en
3. Onderdijkserijweg € 600.000

Voor grondexploitatie Bakestein is in 2017 een winst gerealiseerd van € 4.570.000. Deze winst is (via staat van baten en lasten) toegevoegd aan de reserve 'gerealiseerde winstpotentie Grondbedrijf'.

4.2 Ontwikkeling in uw grondexploitaties (2/3)

Gemeente Zwijndrecht

Ontwikkelingen Bakestein en Euryza in 2017

Grondexploitatie Bakestein

De gemeente Zwijndrecht heeft voor de grondexploitatie Bakestein op basis van de voorgeschreven POC-methode (percentage of completion) voor 2017 een bedrag van € 4.570.000 als winst gepresenteerd in de jaarrekening. De POC-methode is juist toegepast. Op basis van de gerealiseerde kosten en opbrengsten tot nu toe in het project is sprake van realisatie van circa 68% van de geprognosticeerde winst van het gehele project ad € 7,4 mln. In de berekening van de tussentijdse winst is echter rekening gehouden met extra kosten van € 100.000 (plaatsen extra damwand) en minder opbrengsten van € 500.000 (door opsplitsing van kavels of verkoop tegen goedkoper tarief). Waardoor de geprognosticeerde winst is bijgesteld naar € 6,8 mln. Het toepassen van deze afwaardering is conservatief maar aanvaardbaar. De kans is aanwezig dat de laatste bedrijfskavels niet of zeer moeilijk verkocht zullen worden. Tevens blijkt uit verkopen uit het verleden dat opknippen van kavels heeft plaatsgevonden waardoor minder opbrengsten zijn gerealiseerd dan begroot (afnemers willen minder m2 dan de kavel is waardoor besloten wordt een kavel toe te voegen of deze m2 toe te voegen aan een minder dure kavel). De verkoopprijzen zijn gebaseerd op een advisering door een externe partij uit begin 2016. Deze verkoopprijzen worden nog steeds door de gemeente gehanteerd.

Grondexploitatie Euryza

De gemeente Zwijndrecht heeft op 20 maart 2007 een ontwikkelingsovereenkomst gesloten met 2 partijen (Heilijgers Projectontwikkeling B.V. en AM wonen B.V. die samen Euryza C.V. hebben opgericht) voor de ontwikkeling van het voormalig Euryza terrein (woningbouw, voornamelijk appartementen). In de overeenkomst is afgesproken dat de grond van dit terrein door de gemeente geleverd zal worden voor een prijs van € 9,1 mln. en dat betaling van deze grond in fases zal plaatsvinden (na realisatie van verkoop van de woningen). Na het sluiten van de overeenkomst is zeer snel de crisis ingetreden waardoor er geen (bouw)activiteiten hebben plaatsgevonden tot en met 2016. De grond was wel geleverd door de gemeente maar betalingen vonden niet plaats en de vordering is sindsdien open blijven staan.

Op 16 december 2015 is een allonge getekend bij ontwikkelovereenkomst met daarin de belangrijkste aanpassingen:

- Heilijgers Projectontwikkeling B.V. maakt geen onderdeel meer uit van de ontwikkelovereenkomst
- AM Wonen B.V. gaat de ontwikkeling van het gebied realiseren (bouw- en woonrijpmaken, realiseren woningen en verkoop woningen)
- Per deelgebied zal er een ontwikkelingsplan (voorlopig ontwerp) worden opgesteld en worden voorgelegd aan de gemeente Zwijndrecht
- Per deelgebied zal op basis van een taxatie van een taxateur van de grond (met bestemming hiervan) een prijsaanbieding plaatsvinden door AM Wonen B.V. aan de gemeente Zwijndrecht.
- In de allonge zijn allerlei afspraken gemaakt over bijdragen in de kosten van AM Wonen B.V. (bijdrage van 23.000 per woning en budgetten voor woonrijpmaken tezamen € 6,6 mln.).

4.2 Ontwikkeling in uw grondexploitaties (3/3)

Gemeente Zwijndrecht

Ontwikkelingen
Bakestein en
Euryza in 2017

Grondexploitatie Euryza (vervolg)

De ontwikkelingen zoals afgesproken in de allonge zijn in 2016 al vertaald naar de grondexploitatieberekening hetgeen heeft geleid tot het nemen van een verlies door de afspraken in de allonge. In 2017 is besloten de vordering op Euryza C.V. administratief op een juiste wijze te verwerken (afboeken van openstaande vordering van € 8,2 mln. (€ 0,9 mln. van de € 9,1 mln. was reeds ontvangen)) en opnemen van nieuwe vordering op AM Wonen B.V. Problematiek ten aanzien van de Euryza grondexploitatie is dat de gronden allemaal zijn geleverd, de gemeente vrijwel geen kosten meer gaat maken maar dat het economische risico ten aanzien van de opbrengst van de gronden bij de gemeente ligt. De prijs van deelgebieden van de grond die al is overgedragen zal de komende jaren pas, op basis van taxaties van de huidige ontwerpplannen, plaatsvinden. De vordering die nu in de administratie is opgenomen op AM Wonen B.V. van € 2,8 mln. (in 2017 is € 0,9 mln. reeds ontvangen). Hetgeen een afboeking oplevert van de vordering van € 4,5 mln. (dit bedrag betreft een administratieve correctie op de debiteuren en onderhanden werk, het werkelijke verlies is al eerder genomen in de verliesvoorziening van de grondexploitatie Euryza).

De vordering die nu is opgenomen op AM Wonen B.V. is de beste schatting. Deze vordering kan jaarlijks veranderen op basis van de ontwikkelingen die plaatsvinden in de voorlopige ontwerpen en de verkoopontwikkelingen op de markt van het type aangeboden woningen. Wij achten de kans dat de verliesvoorziening van € 8,2 mln. zal afnemen de komende jaren reëel. Op dit moment ligt er een (voorlopig) ontwerp waarbij er 24 appartementen extra gerealiseerd zullen worden ten opzichte van het originele plan. De doorrekening van deze extra opbrengsten heeft nog niet in de grondexploitatieberekening plaatsgevonden omdat de gemeente Zwijndrecht de gemeenteraad deze aanpassing in de bestemming nog wil laten goedkeuren (er dient namelijk ook meer parkeergelegenheden gerealiseerd te worden). Dit zal leiden tot extra opbrengsten voor de gemeente Zwijndrecht. De eventuele extra verkoop van 24 appartementen zal na goedkeuring van de gemeenteraad in 2018 in de grondexploitatieberekening verwerkt moeten worden.

Voorziening Volgerlanden

De grondexploitatie Volgerlanden is een samenwerking tussen de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht en de gemeente Zwijndrecht omdat het project op de grens tussen beide gemeenten ligt. De uitvoering is in handen van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht. De gemeente Zwijndrecht zal de helft van het verlies dragen (of van de winst krijgen tot € 20 mln. en 1/3 deel als de winst hoger is dan € 20 mln.). In de jaarrekening is op basis van de meest recente informatie een voorziening opgenomen van € 582.000. De controle van de grondexploitatie Volgerlanden heeft plaats gevonden door de accountant van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht. Ten aanzien van de grondexploitatieberekening (en dus de bepaling van de voorziening door de gemeente Zwijndrecht) zijn geen bevindingen gerapporteerd. In de jaarrekening is naast deze voorziening ook een vordering opgenomen op de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht van € 683.614 voor compensatie Het Landje voor aanpassingen in het project Volgerlanden.

4.3 Vordering op de belastingdienst

Gemeente Zwijndrecht

Vordering op de belastingdienst

De gemeente Zwijndrecht heeft een vordering op de belastingdienst van € 3.352.182. Het betreft hier een naheffingsaanslag (inclusief heffingsrente en opgelegde boete) van de belastingdienst over het tijdvak 2004 - 2009. Het betreft hier een naheffingsaanslag voor het onjuist toepassen van de wet op de Omzetbelasting (BTW) voor investeringen en leveringen inzake het LOC-gebouw. Hiertegen heeft de gemeente Zwijndrecht een juridische procedure gestart (ondersteund door een ervaren advocaat). Op 30 mei 2016 heeft de Rechtbank geoordeeld dat de naheffingsaanslag ten onrechte is opgelegd en het bedrag dus derhalve weer zou moeten terugvloeien naar de gemeente. De belastingdienst heeft hiertegen hoger beroep ingesteld en daarom heeft het Gerechtshof heeft op 25 april 2017 uitspraak gedaan. De uitspraak hield in dat het vonnis van de Rechtbank vernietigd werd waardoor de Belastingdienst weer in het gelijk is gesteld. De gemeente Zwijndrecht heeft hiertoe besloten om beroep in cassatie in te stellen bij de Hoge Raad der Nederlanden. Uitspraak wordt pas in de tweede helft van 2018 verwacht.

De gemeente Zwijndrecht acht de kans op slagen van dit beroep nog steeds hoog omdat ook bij andere gemeenten uiteindelijk deze gemeenten in soortgelijke cases in het gelijk zijn gesteld. Derhalve heeft de gemeente besloten de vordering niet (volledig) te voorzien. Een ander uitgangspunt hierbij is voor de gemeente geweest dat een eventuele afboeking of het instellen voor een voorziening van deze schuld gedekt zal worden uit de reserves (hiervoor zijn reeds middelen gereserveerd).

Wij hebben op basis van de verslaggevingsrichtlijnen (BBV) beoordeeld of deze vordering nog inbaar is. Ondanks het feit dat wij van mening zijn dat de kans dat deze vordering nog geïnd gaat worden door de recente uitspraak van het Gerechtshof verkleind is, achten wij het niet instellen van een voorziening voor deze vordering acceptabel op basis van uitspraken (eenmaal gemeente in gelijkgesteld en eenmaal Belastingdienst in gelijk gesteld) die zijn gedaan en op basis van het feit dat er soortgelijke cases zijn geweest die wel tot een positief eindresultaat hebben geleid.

4.4 Sociaal domein (1/2)

Gemeente Zwijndrecht

Alle afrekeningen in het kader van het Sociaal Domein zijn verwerkt in de jaarrekening.

Serviceorganisatie Jeugd

De gemeente Zwijndrecht werkt met de gemeenten in Zuid-Holland-Zuid via de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) samen inzake de uitvoering van de jeugdzorg. De Serviceorganisatie Jeugd is onderdeel van de gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J). De meeste taken zijn aan de SOJ gedelegeerd, alleen de taken van de wijkteams zijn gemandateerd. Bij delegatie ligt de verantwoordelijkheid voor een rechtmatige uitvoering van de taken bij de gemeenschappelijke regeling. Derhalve is de rechtmatigheid van de uitgaven van de SOJ (verantwoordingen zorgaanbieders) is geen onderdeel van ons accountantsoordeel bij de jaarrekening van de gemeente Zwijndrecht.

Bij de jaarrekening 2017 van DG&J, waarvan SOJ onderdeel is, is op moment van afgifte van dit accountantsrapport nog geen controleverklaring verstrekt. De gemeente heeft de concept jaarcijfers ontvangen. De accountant van SOJ heeft aangegeven bij deze cijfers een goedkeurende controleverklaring te gaan verstrekken eind juni 2018. De jaarcijfers vertonen wat betreft de SOJ een resultaat van nihil. Dit betekent dat de gemeente op basis van de bijdrageverordening geen bedrag hoeft bij te storten. De gemeente Zwijndrecht heeft in de jaarrekening een bijstorting van het gemeentelijk aandeel van een bedrag van € 20.237 opgenomen. Dit bedrag blijkt uiteindelijk geen verplichting meer te zijn op basis van de definitieve cijfers (te ontvangen door de gemeente Zwijndrecht: € 1.711). Gezien de omvang van deze fout heeft de gemeente Zwijndrecht dit bedrag niet meer aangepast in de jaarrekening 2017 en zal dit bedrag in 2018 vrijvallen ten gunste van het resultaat.

Persoonsgebonden budgetten Jeugd

De Sociale Verzekeringsbank (SVB) beheert de persoonsgebonden budgetten. Facturen van de door de cliënten gecontracteerde zorgaanbieders worden door de SVB betaald. SVB controleert deze facturen (factuur conform contract tussen cliënt en zorgaanbieder en of de gemeente een beschikking heeft verstuurd). De accountant van de SVB heeft onderzoek gedaan naar de rechtmatigheid van de bestedingen van de persoonsgebonden budgetten. Uit deze controle blijken fouten en onzekerheden. Controle op prestatielevering vindt niet door de SVB en/of de accountant van de SVB plaats.

De persoonsgebonden budgetten voor de jeugdzorg zijn via de SOJ aan de SBV betaald. Het resultaat op de persoonsgebonden budgetten is onderdeel van het resultaat van de SOJ. Omdat de uitvoering van de jeugdzorg aan de SOJ is gedelegeerd, heeft het accountantsoordeel van de accountant van de SVB geen gevolgen voor het accountantsoordeel bij de jaarrekening 2017 van de gemeente Zwijndrecht voor wat betreft de Persoonsgebonden budgetten Jeugd.

4.4 Sociaal domein (2/2)

Gemeente Zwijndrecht

Alle afrekeningen in het kader van het Sociaal Domein zijn verwerkt in de jaarrekening.

Sociale Dienst Drechtsteden (Participatiewet en WMO)

Het beleid en het beheer van de WMO is door de gemeente overgedragen aan de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD). Dit geldt zowel voor de WMO taken als de uitvoering van de Participatiewet (verstrekken van uitkeringen en loonkostensubsidies). Beide taken zijn in delegatie overgedragen aan de GRD (feitelijk aan Sociale Dienst Drechtsteden) en tellen derhalve niet meer voor het accountantsoordeel over de jaarrekening 2017 van de gemeente Zwijndrecht. Voor de SiSa-bijlage moeten echter wel in t+1 de fouten die zijn gerapporteerd door GRD ten aanzien van uitvoering van de Participatiewet voor de gemeente Zwijndrecht. De fouten t.a.v. de uitvoering van de Participatiewet over 2016 zijn derhalve opgenomen in deze rapportage bij het onderdeel SiSa (Bijlage B). Op 8 juni 2018 is een goedkeurende controleverklaring afgegeven bij de verantwoording 2017 van de overgedragen regelingen van de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD).

De uitvoering van de taken voor beschermd wonen worden door de gemeente Dordrecht (als zijnde centrumgemeente) uitgevoerd. De centrumgemeente (Dordrecht) heeft met de regiogemeenten (waaronder Zwijndrecht) een samenwerkingsovereenkomst beschermd wonen en opvang 2017-2018 afgesloten. In deze overeenkomst is in 5 lid 5 opgenomen dat eventuele overschotten en tekorten conform een gedefinieerde verdeelsleutel na afloop van het kalenderjaar zal verdelen. Voor 2017 heeft de gemeente een concept verantwoording ontvangen waaruit blijkt dat de gemeente Zwijndrecht een bedrag van € 1.180.747 van de centrumgemeente zal ontvangen (overschot op budget). Het betreft hier een conceptafrekening. Dit bedrag is door de gemeente Zwijndrecht als vordering op de gemeente Dordrecht opgenomen. Op basis van de laatst beschikbaar informatie blijkt dat de concept afrekening niet (veel) zal afwijken van de definitieve afrekening.

Persoonsgebonden budgetten WMO

De hiervoor beschreven situatie ten aanzien van de uitkomsten van de controles uitgevoerd door de accountant van de SVB gelden ook ten aanzien van de persoonsgebonden budgetten voor WMO.

De persoonsgebonden budgetten voor de WMO zijn via de SDD aan de SBV betaald. Het resultaat op de persoonsgebonden budgetten is onderdeel van het resultaat van de SDD/GRD ad € 61.697 (opgenomen als verplichting voor de afwikkeling van de overgedragen regelingen over 2017). Omdat de uitvoering van de WMO aan de SDD (onderdeel GRD) is gedelegeerd, heeft het accountantsoordeel van de accountant van de SVB geen gevolgen voor het accountantsoordeel bij de jaarrekening 2017 van de gemeente Zwijndrecht voor wat betreft de Persoonsgebonden budgetten WMO.

Bijlagen

Gemeente Zwijndrecht

Bijlage A: Onze controle

Bijlage B: Bevindingen SISA-bijlage

Bijlage A

Onze controle

Scoping: doel en object van de controle	Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van de gemeente Zwijndrecht in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld zijn in overeenstemming met het BBV. Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging d.d. 18 april 2018 met kenmerk "MS/EDG/RA8898".																		
Materialiteit	Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd. De raad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.295.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. <table><tr><th>Goedkeuringstolerantie</th><th>Goedkeurend</th><th>Beperking</th><th>Oordeelsonthouding</th><th>Afkeurend</th></tr><tr><td>Fouten in de jaarrekening (% lasten)</td><td>≤ 1%</td><td>> 1% < 3%</td><td>-</td><td>≥ 3%</td></tr><tr><td>Onzekerheden in de controle (% lasten)</td><td>≤ 3%</td><td>> 3% < 10%</td><td>≥ 10%</td><td>-</td></tr></table> Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn. Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de WNT-verantwoording en de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor de WNT en SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT- en SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.				Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelsonthouding	Afkeurend	Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	-	≥ 3%	Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	-
Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelsonthouding	Afkeurend															
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	-	≥ 3%															
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	-															

Bijlage A

Onze controle

Onafhankelijkheid

Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controle cliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij bevestigen dat we geen giften hebben gegeven aan dan wel aangenomen van de organisatie of haar personeel. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.

Accountantshonorarium (alle bedragen in €)	Controle	Overige assurance	Non-assurance: fiscaal advies	Overige non-assurance
BDO Audit & Assurance B.V.	€ 55.000	€ 10.000	€ -	€ -
Overige onderdelen van BDO Nederland	€ -	€ -	€ -	€ -
Tussentelling BDO Nederland	€ 55.000	€ 10.000	€ -	€ -
BDO Netwerk buiten Nederland	€ -	€ -	€ -	€ -
Tussentelling BDO	€ 55.000	€ 10.000	€ -	€ -
Andere accountantskantoren	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 55.000	€ 10.000	€ -	€ -

Overige assurance werkzaamheden betreffen enkele subsidieverklaringen die bestemd zijn voor verschillende subsidiegevers.

Bijlage A

Onze controle

Fraude en non-compliance

Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie.

Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de organisatie. Wij hebben hiertoe kennis genomen van de frauderisicoanalyse (opgesteld door de gemeente Zwijndrecht) die door de gemeente Zwijndrecht begin 2016 aan de auditcommissie voorgelegd. Naar wij hebben begrepen is deze fraudeanalyse nog actueel (afgestemd met de ambtelijke organisatie van de gemeente). In de interne controlechecklisten zien wij ook ruime aandacht voor frauderisico's. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen indicaties voor materiële fraude opgeleverd.

Wij hebben aandacht besteed aan de compliance met de voor u van toepassing zijnde wet- en regelgeving en overige bepalingen voor zover wij die van belang achten in het kader van onze controle van de jaarrekening. Bij uitvoeren van de werkzaamheden hebben wij geen materiële non-compliance geconstateerd.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze managementletter 2017.

De relevante applicaties worden beheerd door het Servicecentrum Drechtsteden (SCD). Op dat niveau worden door BDO ook controles uitgevoerd. De rapportage met betrekking tot deze werkzaamheden is bestuurlijk afgerond met de GR Drechtsteden. Bij de bepaling van de nog uit te voeren werkzaamheden is reeds met de uitkomsten hiervan rekening gehouden.

Ten aanzien van de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn geen tekortkomingen geconstateerd.

Bijlage B

Bevindingen SISA-bijlage

Geen bevindingen
inzake de
controle van de
SiSa-bijlage

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. De gemeente Zwijndrecht heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst.

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2017 in het kader van SiSa worden verantwoord. Wij doen dit middels een tabel, die ook moet worden opgenomen als geen fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Per regeling wordt aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Deze tabel hierna weergegeven.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout / onzekerheid
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB)			
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï			
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden			
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel			
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet totaal 2016			
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel			
G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) totaal 2016			

Nieuwe perspectieven

In de nieuwe economie doen kansen zich sneller voor dan ooit. Nieuwe spelregels geven een boost aan zakelijk werken. En een nieuwe generatie staat klaar om het anders te doen. Beter, slimmer, innovatiever. Wie succesvol wil ondernemen, moet zelf ook vernieuwen. Open staan voor verandering. En met open vizier kijken naar de mogelijkheden die voor ons liggen.

Nieuwe perspectieven, dát is wat BDO u wil bieden. En kan bieden, dankzij onze unieke combinatie van lokale marktkennis en een internationaal netwerk. Persoonlijke dienstverlening en een professionele aanpak. BDO helpt u graag om vanuit een andere invalshoek naar uw business te kijken. Zodat u de juiste beslissingen neemt om uw organisatie sterker, wendbaarder en succesvoller te maken. Of u nu een mkb-bedrijf, familiebedrijf, publieke organisatie of internationale organisatie bent.

BDO kijkt graag met u vooruit. Samen komen we tot nieuwe inzichten en nieuwe kansen in uw markt. Samen creëren we nieuwe perspectieven.

BDO Accountants & Adviseurs verleent vanuit 25 vestigingen in heel Nederland en met ruim 2.500 professionals diensten op het gebied van accountancy, belastingadvies en consultancy. BDO adviseert organisaties in tal van branches en is sterk in de advisering aan het Nederlandse middenbedrijf, (semi-) overheidsinstellingen en familiebedrijven. Of het nu gaat om een controle van uw jaarrekening, de begeleiding van een ingewikkelde overname of een fiscaal advies op maat. In alle gevallen heeft u te maken met professionals. Zowel lokaal, regionaal, landelijk als internationaal. BDO maakt deel uit van het internationale BDO-netwerk (actief in 162 landen, meer dan 73.500 medewerkers wereldwijd) dat bestaat uit zelfstandige en onafhankelijke organisaties, die over de hele wereld onder de merknaam BDO actief zijn op het gebied van de zakelijke dienstverlening. Dat maakt ons in alle opzichten bijzonder betrokken. Kijk voor meer informatie op www.bdo.nl